

PERSMEDEDELING

22 juni 2017

Stuurgroep leefmilieukwaliteit in Genk-Zuid

Vandaag vond de stuurgroep leefmilieukwaliteit Genk-Zuid plaats waarin de betrokken gemeenten, provincie Limburg, Vlaamse overheidsdiensten en het lokale bedrijfsleven zetelen. De Vlaamse Milieumaatschappij (VMM) stelde de nieuwe meetresultaten lucht voor. Het Agentschap Zorg en Gezondheid (AZG) maakte een inschatting van de betekenis van deze meetresultaten voor de gezondheid van de omwonenden van het industriegebied.

Hoe zit het met de luchtkwaliteit in 2016?

Zware metalen

In 2016 lag het gemiddelde voor nikkel (19 ng/m^3) onder de Europese streefwaarde van 20 ng/m^3 . De gemiddelden van chroom en mangaan in Genk zijn voor 2016 vergelijkbaar met de meetwaarden in 2015 ondanks de productieverhoging bij Aperam maar ze zijn verhoogd ten opzichte van de andere Vlaamse meetplaatsen. Voor chroom en mangaan zijn er geen Europese streefwaarden.

In het kader van de interne kwaliteitszorg analyseerde de VMM een aantal van de bemonsterde filters zowel met de referentiemethode ICP-MS als met XRF. Uit deze controle bleek dat er een correctie aangewezen was op de meetreeksen van 2014, 2015 en 2016. De gecorrigeerde jaargemiddelden voor nikkel van 2014 (18 ng/m^3) en 2015 (18 ng/m^3) lagen onder de Europese streefwaarde.

Het gemiddelde van kwik ($6,1 \text{ ng/m}^3$) lag in 2016 ver onder de advieswaarde (1.000 ng/m^3) gedefinieerd door de Wereldgezondheidsorganisatie (WGO).

Andere parameters

De VMM voert **dioxine**- en **PCB**-depositiemetingen uit in de Swinnenweyerweg (industriezone) en in de dichtstbijzijnde woonzone, met name in het meest zuidelijke deel van Langerlo in de Loskaaistraat. De maandgemiddelden van 2016 en begin 2017 lagen in de woonzone onder de maandgemiddelde drempelwaarde. Deze drempelwaarden zijn niet opgenomen in de Vlaamse wetgeving. De VMM gebruikt de drempelwaarden om aan te geven/in te schatten welke regio's opvolging verdienen. De verontreiniging is het hoogst in de industriezone zelf, vlak bij een schrootbedrijf. Aangezien er op deze locatie geen link met de voedselketen is, gebeurt er op deze locatie geen toetsing aan de drempelwaarden.

Vanaf 2009 meet de VMM de concentraties aan **vluchtige organische stoffen** zoals **tolueen** in de Mondeolaan. In 2016 was er geen overschrijding van de WGO-advieswaarde voor tolueen. Voor tolueen is er, sinds de start van de metingen, zowel voor het gemiddelde als voor de piekwaarden, een daling in functie van de tijd. Voor **benzeen** werden de Europese grenswaarde en VLAREM grenswaarde niet overschreden.

Daarnaast meet de VMM **stikstofdioxide** en **zwaveldioxide** ter hoogte van de Mondeolaan. Op deze meetplaats werden de Europese grenswaarden en de WGO-advieswaarden voor stikstofdioxide en zwaveldioxide gerespecteerd sinds de start van de metingen. Omdat de concentraties laag zijn en de normen gerespecteerd worden, werden deze metingen begin 2017 stopgezet.

De VMM meet **fijn stof** (PM₁₀ en PM_{2,5}) in Diepenbeek. Ook voor fijn stof voldeden alle gemeten concentraties aan de Europese grenswaarden. De WGO-advieswaarde voor de daggemiddelde PM₁₀-concentratie werd gehaald. De overige WGO-advieswaarden voor PM₁₀ en PM_{2,5} werden overschreden. Dit was vergelijkbaar met de rest van Vlaanderen. Voor PM_{2,5} was er op alle meetplaatsen in Vlaanderen een overschrijding van de WGO-advieswaarden, voor PM₁₀ op bijna alle meetplaatsen.

De VMM meet **polycyclische aromatische koolwaterstoffen** in fijn stof (PM₁₀) in de Bethaniëstraat. Op deze meetplaats ligt het jaargemiddelde voor benzo(a)pyreen in 2016 op 0,15 ng/m³ en dus ruim onder de Europese streefwaarde van 1 ng/m³. Dit jaargemiddelde is vergelijkbaar met het gemiddelde van het volledige Vlaamse meetnet (0,17 ng/m³).

Hoe zit het met de impact op de gezondheid van de omwonenden?

Er blijft een verhoogd risico op gezondheidseffecten bestaan door de aanwezigheid van zware metalen in de omgevingslucht. Dit risico is het hoogst in de nabijgelegen woonzones ten noordoosten van de industriezone Genk-Zuid. De longen zijn het meest gevoelig voor blootstelling aan deze zware metalen: levenslange blootstelling aan de gemeten concentraties houdt een extra risico op longkanker in. Het AZG beoordeelt dit extra risico niet als onaanvaardbaar hoog, maar vooral de concentraties chroom en in mindere mate nikkel zijn gezondheidkundig niet verwaarloosbaar. Verdere inspanningen om de emissies te doen dalen, zeker voor zeswaardig chroom, blijven vanuit gezondheidkundig standpunt wenselijk.

Door het toepassen van enkele eenvoudige preventietips kunnen de risico's aanzienlijk verlagen. Deze kan je terugvinden op www.genk.be/genkzuid. Natuurlijk blijft bronopsporing en bronaanpak de belangrijkste maatregel.

Verdere acties

Mede ingegeven door de bijzondere voorwaarden opgenomen in de milieuvergunning van Aperam onderzoekt het bedrijf bijkomende technische maatregelen om een daling van de chroom- en nikkelconcentraties te realiseren.

De brand bij Stelimet op 29 mei werd tijdens de stuurgroep ook besproken. Er is afgesproken dat er naar de volgende stuurgroep toe bekeken wordt of er in de cijfers, ook uit het verleden, een impact te zien is van dergelijke branden. Vanuit de verschillende administraties zal ook onderzocht worden welke bijkomende maatregelen kunnen opgelegd worden, in overleg met het bedrijf, om dit in de toekomst te vermijden. Vanuit het departement Omgeving loopt de campagne "Gezond uit eigen grond" ook in 2017 verder.

In opdracht van de stad Genk, gemeente Diepenbeek, het Vlaams agentschap Zorg en Gezondheid en het departement Omgeving, de provincie Limburg en de Vereniging Industriëlen Genk werd een nieuwe humane biomonitoringscampagne uitgevoerd. Jongeren die geboren zijn in 2001 of 2002 en woonachtig zijn in de omgeving van Genk-Zuid konden deelnemen aan het onderzoek. In de loop van 2016 werd aan de deelnemende jongeren een bloed- en urinestaal gevraagd en werd ook gevraagd naar o.a. hun gewoonten en gezondheid. Momenteel worden de verzamelde gegevens verwerkt. De resultaten van dit onderzoek zullen in het voorjaar van 2018 bekend zijn.

De stuurgroep Genk-Zuid blijft de situatie nauwgezet opvolgen en zorgt voor een verdere gecoördineerde aanpak.